

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/71/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112224752
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4112224752.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcu: KOOPERATÍVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpený JUDr. Danuše Tichá s.r.o., so sídlom Bratislava, Nám. M. Benku 6, proti žalovaným: 1/ L. S. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom D., O. S. 2/ LAUKO s.r.o., so sídlom Nitra, Cabajská 23, IČO: 45 695 008, za účasti intervenienta WÜSTENROT poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Karadžičova 17, IČO: 31 383 408, zastúpený SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o zaplatenie 556,09 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 16. januára 2019, č. k. 8C/49/2013-330, takto

rozhodol:

Odvolací súd odvolanie žalovaného v 1. rade o d m i e t a .

Žalobcovi priznáva voči žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom uložil žalovanému v 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 556,09 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne z dlžnej sumy od 27. 08. 2011 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Druhým výrokom žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v 2. rade v rozsahu 100 %. Tretím výrokom žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietol a štvrtým výrokom rozhodol, že žalovaný v 1. rade nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 415, § 420, § 427 ods. 1 a 2, § 430 ods. 1, § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej „OZ“), § 4 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3, § 5 ods.1 písm. h) zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 81, § 84 a § 85 Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“). V úvode odôvodnenia uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal, aby boli žalovaní spoločne a nerozdielne zaviazaní na zaplatenie sumy 556,09 eura s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že dňa 29. 11. 2010 došlo k poškodeniu motorového vozidla O. N. V Y., I.: Z., ktorého držiteľkou bola M.. Škoda bola spôsobená motorovým vozidlom O., držiteľom ktorého bol žalovaný. Poškodenej bolo dňa 12. 01. 2011 poskytnuté poistné plnenie vo výške 556,09 eura z jej havarijnej poistky a prešlo na žalovaných právo na náhradu poistného plnenia voči škodcovi vo výške, ktoré poistiteľ poskytol. V konaní nemal sporné, že osobné motorové vozidlo O. prevádzkovateľom ktorého bola V. Y. V., bolo poškodené, pričom nárok na náhradu škody si uplatnila na základe havarijnej poistky v poisťovni Kooperatíva, kde mala uzatvorenú Zmluvu pre havarijné poistenie motorových vozidiel č. XXXXXXXXXXXX. Žalobca nárok považoval za dôvodný a poskytol poistné plnenie, po odpočítaní spoluúčasti, vo výške 556,09 eura. Podľa oznámenia o vzniku škodovej udalosti zo dňa 11. 01. 2011 nehodu zaviniel vodič L. S. U. vozidlom O. N. E XXX, I.: D. XXX Y., ktorého prevádzkovateľom bola

firma U. s.r.o., a ktoré bolo povinne zmluvne poistené v poisťovni Wüstenrot, preto mal poistený v zmysle § 4 ods.2 písm. b) zák. č. 381/2001 Z. z., právo, aby poisťovateľ za neho nahradil spôsobenú škodu. Z uvedeného dôvodu žalobca, ktorý poskytol plnenie z havarijnej poisťky poškodenej, požiadal túto poisťovňu o refundáciu poskytnutého plnenia, avšak bezvýsledne, nakoľko poisťovňa Wüstenrot uzavrela škodovú udalosť podľa § 5 ods.1 písm. h) zák. č. 381/2001 Z. z. bez náhrady, a to z dôvodu, že poistenie zodpovednosti sa nevzťahuje na škodu, ktorej vznik nebol v príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou. Mal za to, že žalobca správne postupoval podľa ust. § 813 ods.1 OZ a právo na náhradu za plnenie poskytnuté poistenej z titulu náhrady škody, spôsobenej poistnou udalosťou, ktoré na neho v zmysle cit. ustanovenia prechádza až do výšky poskytnutého plnenia, si uplatnil predmetnou žalobou. Za žalovaného označil najskôr vodiča motorového vozidla, ktorým bola spôsobená nehoda, Ing. S. U. a následne na základe pripustenia vstupu ďalšieho účastníka rozšíril svoj nárok aj na prevádzkovateľa vozidla firmu U. s.r.o. D.. Žalobca sa rozhodol žalovať oba označené subjekty spoločne a to z titulu náhrady škody podľa ustanovení OZ. Zastal však názor, že pasívne legitimovaným v predmetnom spore je prevádzkovateľ, teda žalovaný v 2. rade, ktorého štatutárny zástupca a konateľ L. S. U. predmetné vozidlo šoféroval, pričom toto vozidlo z vlastnej vôle bežne používal každý deň na pracovné aj mimopracovné účely, takže s poukazom na § 430 ods. 1 OZ nevzhladol dôvod uplatňovať nárok iba voči vodičovi, prípadne spoločne voči obom. Z uvedeného dôvodu žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietol. Dôvodil, že intervenient na strane žalovaného žiadala žalobu zamietnuť z dôvodu, že na základe predložených dokladov popis nehodového deja nezodpovedá poškodeniu vozidla, nebol technicky možný, preto s poukazom na § 5 ods. 1 písm. h) zák. č. 381/2001 Z. z. nevzhladol dôvod na refundáciu. Intervenient vychádzal z jemu predložených listinných dokladov a fotografických záberov poškodeného vozidla, z ktorých dospel k stanovisku, že vznik škody nie je v príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou. Nakoľko v rámci likvidácie škody z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nepodarilo vykonať rekonštrukciu, intervenient nedisponoval dôkazom, z ktorého by bolo jeho tvrdenie jednoznačne preukázané, preto takýto dôkaz nemohol byť z ich strany predložený ani súdu. Intervenient v priebehu konania navrhoval vykonanie znaleckého dokazovania, ktorým by mohlo byť preukázané, či došlo ku škode opísaným spôsobom. Žalovaný však s navrhovaným dokazovaním nesúhlasil, preto s poukazom na § 85 CSP tento dôkaz nemohol vykonať. V konaní tak nastala situácia, že stanoviská žalovaného a intervenienta na jeho strane sa podstatne rozchádzali, pretože žalovaný tvrdil, že škodu spôsobil presne takým spôsobom ako bolo uvedené v oznámení o poistnej udalosti zo dňa 08. 12. 2010 a žalobu považoval za dôvodnú a žiadal jej vyhovieť, avšak s tým, že na plnenie mal byť zaviazaný priamo intervenient. K uvedenému dôvodil, že takýto postup nebol možný, pretože stranami sporu sú iba žalobca a žalovaný v 2. rade, voči ktorému bol uplatnený nárok na náhradu škody podľa § 427 OZ a v tomto spore je iba on pasívne legitimovaný. S ohľadom na uvedené mohol na plnenie zaviazat iba žalovaného v 2. rade s tým, že existencia povinného zmluvného poistenia ho nezbavuje tejto zodpovednosti za škodu. Dodal, že neprichádzalo do úvahy zaviazanie na náhradu škody priamo poisťovňu Wüstenrot, pretože táto nebola stranou sporu, ale vystupovala ako intervenient a jeho prípadná následná povinnosť plniť na základe predmetného rozsudku by vyplývala výlučne zo zák. č. 381/2001 Z. z. V prejednávanej veci medzi žalovaným a intervenientom záväzkový právny vzťah vznikol zo zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zák. č. 381/2001 Z. z. Vzhľadom na predmet sporu sa jednalo o prípad, kedy žalovaný a intervenient netvorili nerozlučné spoločenstvo, preto sa rozhodnutie vo veci samej u intervenienta odrazilo v jeho právnej sfére iba nepriamo. Z uvedeného dôvodu poisťovňu ako intervenienta nemohol v konaní zaviazat na žiadne plnenia, a to aj keby v dôsledku povinného zmluvného poistenia bol povinný nahradit škodu za žalovaného. K meritu sporu argumentoval, že intervenientom nebol predložený a ani súdom vykonaný žiadny dôkaz, ktorým by bolo kvalifikovaným spôsobom preukázané, že nemohlo dôjsť k poškodeniu vozidla opísaným spôsobom, preto pri posudzovaní dôvodnosti žaloby vychádzal iba z existujúcich dôkazov. Žalovaný a poškodenej, ako priamy účastníci dopravnej nehody, zhodne potvrdili, že k nehode došlo dňa 29. 11. 2010, preto vinníkom nehody bol žalovaný v 2. rade, ktorý sám túto skutočnosť doznal a potvrdil. Rozsah poškodenia bol zdokumentovaný na fotografických záberoch, vyplýva aj zo zápisnice o ohliadke poškodeného vozidla zo dňa 10. 12. 2010, ktorú vykonávala Slovexperta, čo medzi stranami konania nebolo sporné a rovnako nebola sporná ani výška uplatneného nároku žalobcu. Nakoľko škodu poškodenej uhradil žalobca z havarijnej poisťky, považoval žalobu s poukazom na § 813 ods.1 a § 427 OZ za dôvodnú a zaviazal žalovaného v 2.rade na zaplatenie žalovanej sumy, predstavujúcej plnenie, ktoré žalobca poskytol poškodenej. Nakoľko sa žalovaný v 2. rade dostal do omeškania s plnením peňažného záväzku, zaviazal ho zaplatiť žalobcovi aj úroky z omeškania v zákonnej výške v čase vzniku omeškania,

t. j. 9 % z dlžnej sumy 556,09 eura odo dňa nasledujúceho po doručení výzvy na zaplatenie dlžnej sumy, teda od 27. 08. 2011 až do zaplatenia, v súlade s § 517 ods. 2 OZ a § 3 ods.1 nar. vl. č. 87/1995 Z. z.

3. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP a v konaní úspešnému žalobcovi voči žalovanému v 2. rade priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Keďže v časti II. výroku, ktorým žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietol, vznikol nárok na náhradu trov konania žalovanému v 1. rade, avšak nakoľko sa zúčastňoval konania aj ako štatutárny zástupca žalovaného v 2. rade, nevznikli mu žiadne trovy konania, preto rozhodol, že nemá nárok na náhradu trov konania. Dodal, že s poukazom na § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením. K uplatnenému nároku na náhradu trov konania zo strany intervenienta poukázal na výsledok sporu, v ktorom bol úspešný žalobca, ako aj na to, že intervenient nebol stranou sporu, ale vystupoval na strane žalovaného, voči ktorému má úspešný žalobca nárok na plnú náhradu trov konania. Nakoľko žalovaný a intervenient neboli solidárne zodpovední hmotnoprávne ani procesnoprávne, nemohol ich spoločne zaviazat' na náhradu trov konania, rovnako ako ho nebolo možné ani zaviazat' na náhradu škody.

4. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalovaný v 1. rade z dôvodu, že rozsudok bol napísaný dňa 16. 01. 2019 a podaný na poštu až dňa 23. 12. 2019, čím mu v prípade neúspešného odvolania vzniknú ďalšie výdavky. Tvrdil, že súd neprávny procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tvrdil, že je nepravdou, že by nespolupracoval s poisťovňou, poisťovňa chcela robiť rekonštrukciu bez účasti poškodenej strany. Tvrdil, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, pretože zástupca poisťovne ani nebol pozrieť miesto činu vzdialené len asi 500 m od miesta obhliadky jeho vozidla. Uzavrel, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

5. Súd prvej inštancie následne uznesením zo dňa 27. 01. 2020 č. k. 8C/49/2013-342 vyzval žalovaného v 2. rade, aby v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia doplnil podanie označené ako Odvolanie zo dňa 07. 01. 2020, tak, že uvedie v akom rozsahu rozhodnutie napáda, t. j. ak má rozhodnutie viacero výrokov, aby označil konkrétne, ktorý výrok alebo ktoré výroky napáda, z akých dôvodov považuje rozhodnutie za nesprávne, uvedie čoho sa domáha, poukazujúc na ust. § 363 CSP. Ďalej uviedol, že odvolanie je potrebné vlastnoručne podpísané a datované predložiť Okresnému súdu Nitra v 2 rovnopisoch a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Žalovaného v 2. rade poučil o tom, že odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré nemá náležitosti podľa § 365 ods. 1 CSP v znení neskorších predpisov a poučil ho, že v zmysle § 160 ods. 2 CSP má práve zvolit' si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.

6. Na výzvu súdu prvej inštancie podal žalovaný v 1. rade, resp. žalovaný v 2. rade, podanie obsahovo úplne totožné s podaným odvolaním.

7. K odvolaniu žalovaného v 1. rade sa vyjadril písomným podaním žalobca a označil odvolanie odvolateľa ako neprípustné, pretože smeruje len proti odôvodneniu rozhodnutia. Zastal tiež názor, že odvolanie neobsahuje zákonné náležitosti podľa ust. 363 CSP, pretože z podaní žalovaných nie je vôbec zrejmé, v akom rozsahu chceli žalovaní rozsudok napadnúť. Zvýraznil, že žalovaný v 1. rade nie je oprávnený podať odvolanie podľa ust. § 359 CSP. K druhému podaniu uviedol, že nebolo podané včas a nespĺňa náležitosti odvolania. Uviedol tiež, že žalovaní vo svojich podaniach nikde bližšie nevysvetľujú/nedôvodia, v čom konkrétne mal podľa nich súd prvej inštancie dospieť na základe vykonaných dôkazov (a potom ktorých konkrétne) k nesprávnym skutkovým zisteniam (a potom akým konkrétne); ktoré konkrétne (a potom ktorého žalovaného) navrhnuté dôkazy nemal súd prvej inštancie vykonať; a ďalej, v podaniach žalovaných absentuje, a teda žalovaní vo svojich podaniach nikde bližšie nezdôvodňujú, v čom konkrétne malo spočívať nimi tvrdené nesprávne právne posúdenie veci samej. Ďalej tvrdil, že pokiaľ poisťovateľ/intervenient mal za to, že žalovaní ako PZP poistení porušili zákonné/poistné podmienky na to, aby mohol prešetriť predmetnú škodovú udalosť, zistiť rozsah škody a príp. poskytnúť poistné plnenie, toto nemohlo byť na ujmu žalobcu (havarijného poisťovateľa poškodeného). Pokiaľ intervenient pri likvidácii predmetnej škodovej udalosti mal pochybnosti o priebehu škodovej udalosti, mohol si dať vypracovať znalecký posudok. Intervenient opakovane uvádzal (i preukazoval) neposkytnutie súčinnosti žalovanými pri šetrení škodovej udalosti, čo žalovaní (S. U.) aj potvrdili a nepredložili ani jeden dôkaz o opaku, i keď považoval pre vec samu za nepodstatné. Žalovaní (S.

U.) vznik/priebeh škodovej udalosti potvrdili/opísali rovnako ako poškodená, a žalobcom tvrdený vznik/priebeh/následok škodovej udalosti považovali žalovaní za technicky prijateľný, žalovaní považovali počas konania žalobu za dôvodnú a žiadali jej vyhovieť (a zaviazat' na plnenie intervenienta). V závere vyjadrenia uviedol, že rozsudok považuje za zákonný, vecne a právne správny a navrhol, v prípade neodmietnutia odvolania žalovaných, jeho potvrdenie a zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) skôr ako pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia z hľadiska jeho vecnej správnosti a správnosti postupu súdu v konaní, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP okrem iného najskôr posudzoval, či sú splnené podmienky prípustnosti odvolania v zmysle § 386 CSP.

9. Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

10. Podľa § 386 písm. b) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

11. Stranou v civilnom sporovom konaní sa rozumie žalobca a žalovaný.

12. Odvolanie je riadnym opravným prostriedkom, ktorým môže strana sporu napadnúť zásadne každé rozhodnutie súdu prvej inštancie. Preto sa tento opravný prostriedok považuje za univerzálny procesný úkon, ktorým sa strana sporu môže brániť proti výsledku postupu a konania prvoinštančného súdu v riadnom opravnom konaní. Na podanie odvolania je oprávnená strana sporu, pre určitý úsek sporu, samostatný spoločník v procesnom spoločenstve a ďalšie osoby podľa zákona. Subjektívnym predpokladom na podanie odvolania je to, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vyznelo v neprospech odvolateľa. Neprospech sa spravidla prejavuje v neúspechu vo veci samej alebo v rozhodnutí procesnej povahy, ktoré znamená pre stranu sporu ujmu, a teda právo podať odvolanie prináleží len tej strane sporu, ktorému bola rozhodnutím súdu spôsobená určitá ujma. Pod formálnou ujmu sa rozumie odchylenie výroku rozhodnutia od posledného podaného návrhu sporu a to k jeho nevýhode, pričom sa navzájom porovnáva ich obsah a rozsah. Materiálna ujma sa určuje tým, či vydané rozhodnutie svojím obsahom znevýhodňuje osobu podávajúcu opravný prostriedok a či preto u nej existuje možnosť požadovať na súde vyššieho stupňa odchylné rozhodnutie vo svoj prospech. Nestačí však, keď sa ujma len tvrdí, musí skutočne aj existovať, pričom je nezávislá od správnosti alebo nesprávosti vydaného rozhodnutia.

13. Súd prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom, proti ktorému podal odvolanie žalovaný v 1. rade, pričom napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu voči žalovanému v 1. rade zamietol. Z uvedeného je zrejmé, že zamietajúci výrok napadnutého rozhodnutia znamená vo výsledku procesný úspech žalovaného v 1. rade, teda žalovaný v 1. rade nie je oprávnenou stranou sporu na podanie odvolania v zmysle ust. § 359 CSP, pretože rozhodnutie nebolo vydané v jeho neprospech.

14. Za takéhoto stavu odvolací súd nemal splnené podmienky pre preskúmanie rozhodnutia súdu prvej inštancie, a preto odvolanie žalovaného v 1. rade v súlade s ust. § 386 písm. b) CSP odmietol, pretože bolo podané neoprávnenou osobou.

15. Odvolací súd nad rámec vyššie uvedených záverov dodáva, že odvolanie podal žalovaný v 1. rade, následne bol súdom prvej inštancie uznesením vyzvaný na jeho doplnenie, pretože neobsahovalo zákonom vyžadované náležitosti, pričom odvolanie bolo doplnené obsahovo úplne totožným podaním, ktoré sa javí byť podaním žalovaného v 2. rade - v hlavičke podania je označený žalovaný v 2. rade, v závere je podpis len žalovaného v 1. rade. Za uvedeného stavu, že odvolanie žalovaného v 1. rade nebolo doplnené v zmysle výzvy súdu prvej inštancie, aj keby odvolanie bolo posúdené ako odvolanie žalovaného v 2. rade, bolo by odmietnuté z dôvodu, že neboli odstránené vady odvolania (§ 386 ods. 1 písm. d) CSP) v zmysle výzvy súdu prvej inštancie.

16. Odmietnutie odvolania sa svojimi účinkami rovná zastaveniu odvolacieho konania. Civilný sporový poriadok osobitné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania v prípade odmietnutia odvolania neobsahuje. Obsahom a účelom najbližšie ustanovenie v zmysle článku 4 ods. 1 Civilného sporového poriadku pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania v prípade odmietnutia odvolania je ustanovenie § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd

prizná náhradu trov konania protistrane. Odmietnutie odvolania žalovaného v 1. rade bolo podané neoprávnenou osobou. V zmysle § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP teda vznikla žalovanému v 1. rade povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania žalobcovi. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).